

POSTANOWIENIE

Dnia 4 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Rączka

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa P. S.

przeciwko [...] C. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

o wynagrodzenie za pracę, wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 4 lipca 2019 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych w S.

z dnia 6 listopada 2018 r., sygn. akt VI Pa [...],

1. uchyla zaskarżone postanowienie,

**2. pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania
zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w
sprawie.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w S. postanowieniem z dnia 6 listopada 2018 r. odrzucił skargę kasacyjną powoda P. S. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 27 lutego 2018 r. oddalającego apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 1 lutego 2017 r., którym oddalono powództwo przeciwko pozwanemu [...] „C.” Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. o zapłatę,

w zakresie roszczenia o zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 47.460 zł za okres od dnia 1 kwietnia 2008 r. do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy w motywach orzeczenia podniósł, że powód zaskarżył apelacją wyrok Sądu Rejonowego co do punktu I w zakresie w jakim oddalono powództwo o zapłatę kwoty 47.460 zł tytułem wyrównania wypłaconego mu przez pozwanego wynagrodzenia do wysokości wynagrodzenia zgodnego ze stawkami minimalnymi za pracę świadczoną w okresie od maja do końca października 2006 r., w grudniu 2006 r. oraz w styczniu 2007 r. oraz w całości co do kosztów postępowania. Natomiast w odpowiedzi na zobowiązanie Sądu odwoławczego co do szczegółowego rozliczenia kwoty objętej zaskarżeniem w piśmie z dnia 24 listopada 2017 r. podał, że zaskarżył wyrok w zakresie w jakim Sąd Rejonowy oddalił powództwo o zapłatę kwoty 47.460 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2008 r., stanowiącej wyrównanie wypłaconego mu wynagrodzenia do wysokości wynagrodzenia należnego za wskazany okres zgodnie z obowiązującymi na terenie Niemiec stawkami minimalnymi za wszystkie przepracowane godziny, a zaskarżenie nie obejmuje jedynie diet i dodatku do wynagrodzenia za godziny nadliczbowe. Z kolei w skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 27 lutego 2018 r., oddalającego w całości apelację, powód określił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 47.460 zł, wnosząc o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku oraz o uchylenie w całości poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Pismem z dnia 17 października 2018 r. powód sprostował ten wniosek wskazując, że wnosi o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego i o uchylenie w części poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w zakresie w jakim oddalono powództwo o zapłatę kwoty 47.460 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2008 r. do dnia zapłaty tytułem wyrównania wypłaconego wynagrodzenia do wynagrodzenia należnego za wskazany okres zgodnie z obowiązującymi na terenie Niemiec stawkami minimalnymi za wszystkie przepracowane godziny (bez dodatku za pracę w godzinach nadliczbowych i bez diet) oraz o przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego. W tej sytuacji Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie powoda o odsetki ustawowe nie było objęte

wyrokiem Sądu odwoławczego i nie mogło stanowić żądania skargi kasacyjnej, co skutkowało odrzuceniem skargi we wskazanym postanowieniem zakresie na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398¹ § 1 k.p.c. Powód nie zaskarżył apelacją wyroku w zakresie oddalenia powództwa o odsetki ustawowe od kwoty 47.460 zł, a zatem wyrok w części oddalającej to roszczenie uprawomocnił się z dniem 20 marca 2017 r. Wprawdzie w trakcie postępowania apelacyjnego powód uściślił, że zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego w zakresie w jakim oddalono jego powództwo o zapłatę kwoty 47.460 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 1 kwietnia 2008 r., jednak zaskarżenie wyroku w tej części było już niedopuszczalne z uwagi na art. 363 § 1 i 3 k.p.c. i apelacja powoda w tym zakresie podlegała odrzuceniu. Niewydanie przez Sąd Okręgowy takiego rozstrzygnięcia nie wpływa na prawomocność wyroku Sądu pierwszej instancji w zakresie oddalenia powództwa o roszczenie o odsetki ustawowe.

Powód w całości zaskarżył postanowienie Sądu Okręgowego zażaleniem, wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie skargi kasacyjnej w zakresie roszczenia o zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 47.460 zł do dalszego procedowania oraz o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

W zażaleniu zarzucono naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398¹ § 1 k.p.c. w związku z art. 363 § 1 i 3 k.p.c., przez przyjęcie, że roszczenie o zasądzenie odsetek ustawowych nie zostało objęte zakresem zaskarżenia wyroku Sądu Rejonowego i uznanie, iż niedopuszczalna jest skarga kasacyjna od wyroku Sądu Okręgowego w zakresie tego roszczenia, a w konsekwencji odrzucenie skargi kasacyjnej w zakresie roszczenia o zasądzenie o odsetek, podczas gdy roszczenie to zostało objęte zakresem zaskarżenia, a apelacja w całości została prawomocnie oddalona. Tym samym skarga kasacyjna w zakresie roszczenia o odsetki była dopuszczalna, czyli nie było podstaw do jej odrzucenia.

Powód stwierdził, że pismem z dnia 24 listopada 2017 r. doprecyzował apelację podając, że zaskarża wyrok Sądu Rejonowego w zakresie w jakim oddalono powództwo o zapłatę kwoty 47.460 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2008 r. z tytułu normalnego wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych oraz że zakres zaskarżenia nie obejmuje diet i dodatku do

wynagrodzenia za godziny nadliczbowe. Tak doprecyzowana apelacja nie została przez Sąd Okręgowy odrzucona w żadnym zakresie, lecz rozpatrzona merytorycznie - również w zakresie odsetek - przez orzeczenie o jej oddaleniu w całości z uwagi na uwzględnienie zarzutu przedawnienia. Sąd Okręgowy nie miał zatem wątpliwości, że apelacją zostały zaskarżone również odsetki, gdyż inaczej odrzuciłby apelację w tym zakresie. Co więcej, w uzasadnieniu wyroku zamieścił, że pismo z dnia 24 listopada 2017 r. określa, iż zakresem zaskarżenia objęta jest kwota 47.460 zł wraz z odsetkami. W apelacji powód skoncentrował się na wyjaśnieniu w jaki sposób ustalił wysokość należności głównej, wskazując, że wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi zgłoszone pozwem żądanie pomniejszone o wynagrodzenie za kwiecień, uznając za naturalne, iż skoro nie zrzeka się dochodzenia należności głównej z odsetkami, to również przed Sądem drugiej instancji dochodzi zapłaty odsetek. Nie jest zatem zasadne twierdzenie, jakoby roszczenie o odsetki ustawowe nie było objęte wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 27 lutego 2018 r. i nie mogło stanowić żądania wywiedzionej od tego wyroku skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione. Zgodnie z art. 398¹ § 1 k.p.c., strona może wnieść skargę kasacyjną od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Takim „przepisem szczególnym” jest między innymi art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c., według którego skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych - niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Ponadto wymaganiem konstrukcyjnym zarówno skargi kasacyjnej (art. 398⁴ § 1 pkt 1 k.p.c.), jak i apelacji (art. 368 § 1 pkt 1 i 5 k.p.c.) jest oznaczenie orzeczenia, od którego jest ona wniesiona oraz wskazanie zakresu zaskarżenia. Określenie przedmiotu i zakresu zaskarżenia wyznacza granice rozpoznania sprawy. Skarżący może

dokonać oznaczenia zakresu zaskarżenia w dowolny sposób, z tym zastrzeżeniem, że powinno ono być precyzyjne i nie budzić wątpliwości, co do granic, w jakich kwestionowane jest zaskarżone orzeczenie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 grudnia 2010 r., I CZ 150/10, LEX nr 687013; z dnia 13 stycznia 2012 r., I CSK 210/11, LEX nr 1215811; z dnia 15 czerwca 2012 r., II CSK 641/11, LEX nr 1232235). Ma to istotne znaczenie nie tylko dla skarżącego, ale i dla jego przeciwników procesowych.

W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, że roszczenie o odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego dochodzone było przez powoda od pozwanego nie samodzielnie, lecz jako uboczne dla roszczenia o zapłatę wyrównania wypłaconego wynagrodzenia do wynagrodzenia należnego za okres od maja do końca października 2006 r., za grudzień 2006 r. oraz styczeń 2007 r., zgodnie z obowiązującymi na terenie Niemiec stawkami minimalnymi za wszystkie przepracowane godziny w łącznej kwocie 47.460 zł. Taki też charakter roszczenie to zachowało w postępowaniu apelacyjnym, co wynika z pisma procesowego powoda z dnia 24 listopada 2017 r. a apelacja w całości została oddalona wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 27 lutego 2018 r., który to wyrok w całości zaskarżył powód skargą kasacyjną. Natomiast stosownie do art. 20 k.p.c. - znajdującego odpowiednie zastosowanie w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym - do wartości przedmiotu sporu nie dolicza się odsetek, pożytków i kosztów dochodzonych obok roszczenia głównego. To zatem jedynie wartość kwotowa roszczenia głównego decyduje o wartości przedmiotu zaskarżenia, niezależnie od tego jaka jest wysokość odsetek dochodzonych obok roszczenia głównego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2018 r., IV CZ 115/17, LEX nr 2558275 i orzeczenia tam powołane).

Rację ma zatem powód zarzucając, że błędne jest stanowisko Sądu Okręgowego, iż roszczenie o odsetki ustawowe nie było objęte wyrokiem Sądu odwoławczego i skarga kasacyjna w zakresie roszczenia o zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 47.460 zł jest niedopuszczalna. Skoro powód wskazał w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia według reguł z art. 20 k.p.c. w związku z art. 368 § 1 pkt 1 i 5 k.p.c. a na wezwanie Sądu odwoławczego w piśmie procesowym z dnia 24 listopada 2017 r. podał dokładnie, co wchodzi w zakres

zaskarżenia, to brak podstaw do przyjęcia, iż oddalenie apelacji obejmowało jedynie wartość roszczenia głównego.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Sąd Najwyższy nie orzekł o kosztach postępowania zażaleniowego dzieląc stanowisko wyrażone w postanowieniu z dnia 8 września 2010 r., II CZ 67/10 (LEX nr 1380906), w którym zaprezentowano pogląd, że w postanowieniach rozstrzygających kwestie incydentalne nie orzeka się w ogóle o zwrocie kosztów tych postępowań, następuje to dopiero w orzeczeniu kończącym całe postępowanie, koszty postępowania incydentalnego ponosi zaś strona, która ostatecznie przegrała sprawę (por. także postanowienia z dnia 10 października 2007 r., II PZ 36/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 319 oraz z dnia 3 marca 2011 r., II UZ 6/11, LEX nr 846583 i powołane w nich orzeczenia).

aw